

Доминик де Вилпен критикује то што у међународној коалицији против Исламске државе не учествују Русија, Индија и Кина

Париз – Циљ конференције „за мир и безбедност у Ираку”, која је у Паризу окупила представнике тридесетак земаља, био је да се Француска стави на чело међународне коалиције и поведе рат против Исламске државе, џихадиста који су освојили значајне територије у Ираку и Сирији. То је оцена аналитичара који су почетком недеље пратили скуп у Ке д’Орсеју на коме су учествовали шефови дипломатија пет сталних чланица Савета безбедности Уједињених нација, ирачки министар спољних послова и његове колеге са Блиског истока, делегације УН и Арапске лиге.

Француски министар спољних послова Лоран Фабијус истакао је да су Европска унија и Арапска лига „главни дугорочни стратешки партнери у Ираку”.

„У питању је пријатељска конкуренција са Сједињеним Америчким Државама, ко ће да буде бољи међународни посредник, ко ће да окупи више пријатеља”, каже за „Политику” стручњак за геополитичка питања француског информативног канала БФМ Арлод Иман.

Скуп у Паризу требало је да припреми дипломатски, војни и медијски терен за војну операцију. У жаргону НАТО-а то се зове „освајање срца и ума”.

Резултат је, у том смислу, половичан. Није постигнут договор о војној акцији против Исламске државе, коју већ увелико спроводе САД, због противљења Турске, али и Немачке. У закључцима конференције говори се о „примереној војној помоћи”, у смислу наоружања, обуке и логистике, што спољни актери кризе на Блиском истоку, попут Француске, Русије, Ирана и заливских земаља већ увелико спроводе у мањој или већој мери.

Иако је Фабијус користио реторику северноатлантског савеза, у стилу „напад на једног члана је напад на све”, која наводи на закључак да је у питању структура попут НАТО-а, није постигнут споразум који би такав савез устоличио. Француска се нада да ће то постићи унутар система Уједињених нација.

Париз, који 2003. године није ушао у коалицију Џорџа Буша за рат против Садама Хусеина, сада жели да игра улогу првог реда у Сирији и Ираку. Разлог су француске претензије на Блиском истоку.

„Сирија је много ближа Француској него САД. Сирија је Либан, а Либан је Француска. Као што је то Мексико за САД”, каже аналитичар БФМ-а.

Бивши министар спољних послова Доминик де Вилпен, који је остао запамћен по говору у УН против Бушовог рата у Ираку, назвао је учеснике конференције у Паризу „месечарима”, користећи метафору којом је историчар Кристофер Кларк описао европске нације које су срљале у Први светски рат.

„Упркос неуспеху свих операција од 2001. године, упркос томе што је очигледно да је Исламска држава производ овог низа контрапродуктивних стратегија, настављају да планирају исте операције и исте коалиције”, написао је Вилпен у ауторском тексту у листу „Либерасион”. „Нема никога да их пробуди. Ниједан глас се не диже да им каже да поново срљају у зид.”

Бивши министар спољних послова сматра да ће нова акција само продубити подршку Исламској држави међу сунитима и подстаћи даљу међународну мобилизацију џихадиста, међу којима у Ираку већ има држављана 71 земље, како је у понедељак саопштио Фабијус. Вилпен је критиковао и то што у међународној коалицији не учествују

Русија, Индија и Кина, земље које се боре против исламиста на својој територији.

Шеф руске дипломатије Сергеј Лавров, који је учествовао на конференцији у Паризу, зажалио је што нису позвани Сирија и Иран, „природни савезници” у борби против Исламске државе.

Париз, који тражи начин да обнови сарадњу са Техераном из економских интереса, позвао је Иран на конференцију, али су се томе оштро супротставили Саудијска Арабија и Уједињени Арапски Емирати. Сунитске нафтне монархије су регионални противници Ирана и савезници САД и ЕУ, који рачунају на њихово финансирање војних акција против Исламске државе, иако су ове заливске земље претходно допринеле јачању цихадистичког покрета из ривалитета према шиитима.

„Блиски исток је ушао у рат између две велике гране ислама који може да се упореди са верским ратовима који су дуго потресали Европу”, сматра Бернар Гета, аналитичар радија Франс ентер. На „балканизованом” Блиском истоку, оцењује овај коментатор, само блискоисточне земље могу да реше међусобне проблеме, а не Европа.

Ана Оташевић

(Политика)